

ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

Глущенко Д.Р.

студентка,

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

ВАЛЮТНА ПОЛІТИКА КНР ЯК СКЛАДОВА ЇЇ ГЕОЕКОНОМІЧНОЇ СТРАТЕГІЇ

У результаті успішного здійснення в останні десятиліття політики реформ і відкритості Китай став другою економікою світу (з 2010 року), суттєво збільшив свій геополітичний та гео економічний вплив, що навіть за умов уповільнення темпів росту економіки цієї країни може привести до змінення світового порядку. Увагу світових лідерів привертають тенденції швидкого зростання населення Китаю, економічного розвитку, урбанізації та збільшення валової доданої вартості. Разом зі стрімким розвитком країни на міжнародній арені дуже швидко зростає глобальний попит на юань, як одної з основних валют світу. Вже 15 років у світі діяло чотири резервних валюти, але 1 жовтня 2016 року в світі почали офіційно діяти вже п'ять резервних валют: до американської, європейської, британської та японської додалася китайська. Це відбулось в результаті рішення ради директорів Міжнародного валютного фонду (МВФ) включити грошову одиницю КНР, юань, у свій валютний кошик. При цьому юань одразу зайняв третє за значенням місце, отримавши частку в 11 відсотків [4].

Валютна політика є лише частиною політики КНР, що стосуються підсилення своїх гео економічних позицій у світі. І головним шляхом, який збільшить роль юаню як резервної валюти виступає Новий Шовковий Шлях. Голова Китайської Народної Республіки Сі Цзіньпін наголосив на важливості вказаного інфраструктурного проекту. Очікується, що Китай виділить 124 мільярди доларів США для реалізації проекту. Китай має на меті використовувати це як серйозний чинник просування все більшої економічної могутності відразу в кількох регіонах: в Європі, Африці та арабських країнах. Уздовж нових швидкісних доріг, які перед собою передбачатиме Новий Шовковий шлях, нових регіональних центрів, буде розширятися потенціал логістики і туристичний потенціал, що посприє реальній диверсифікації та децентралізації економіки і повноцінному розвитку регіонів і юаню як валюти зокрема [3, с. 150].

За таких умов юань дійсно може дійсно досягти рівня долара. Особливо це може відбуватися з тієї точки зору, що більшість контрактів буде укладатись саме в юанях. У такий спосіб, він, швидше за все, займатиме вагоміше місце в валютних резервах багатьох центральних банків світу, хоч вони не зобов'язані повторювати структури кошика МВФ. Однак юань має одну яскраво виражену специфіку: чотири інші валюти – долар, євро, фунт та єна – мають плаваючі обмінні курси. Вони не підлягають державним інтервенціям. А китайська влада утримує свою грошову одиницю в доволі жорсткому валютному коридорі, до того ж китайські регулятори обмежують рух капіталу на внутрішньому ринку. Тож юань не можна вважати в справжньому сенсі слова конвертованою валютою [3, с. 149].

Так як «резервний» статус юаню дає можливість центральним банкам країн формувати в ньому частку своїх національних резервів, відповідно, міжнародна торгівля і розрахунки між вітчизняними та китайськими партнерами безпосередньо в юанях стають легітимними з точки зору міжнародного визнання резервів і вигідними

з точки зору бізнесу. До цього часу розрахунки йшли в основному через американський долар і це дещо ускладнювало процес.

Нині влада КНР штучно занижує обмінний курс юаня, щоб стимулювати експорт, однак у довгостроковому плані Китай зацікавлений у плаваючому валютному курсі, переконаний Геннінг Фепель: «Китай зараз саме змінює свою модель розвитку, він відходить від зростання, що спирається на експорт, в бік зростання, яке забезпечує внутрішній ринок. Зростання курсу юаня допоможе прощтовхувати таку економічну модель» [1, с. 41]. Він стверджує, що «така форма заохочення МВФ (включення до кошику резервних валю МВФ) має надихнути Китай на подальші кроки в бік вільної конвертації своєї валюти».

Однак існує ряд недоліків юаня як валюти, що пов'язані з тим, що курс юаня прив'язаний до валютного кошика, найважливіше місце якого зараз займає долар, в результаті чого резерви незастраховані від коливань курсів інших грошових одиниць. Наслідками постає і зворотна реакція – дії Китаю спричиняють нестабільність долара. Обвал фондового ринку США наприкінці 2016 року став найбільшим за останні 119 років через Китай, оскільки влада Китаю надіслала банкам усне розпорядження щодо обмеження продажу американської валюти фізичним особам і компаніям [2, с. 35].

Тому з цього виникає припущення, що юаню надали роль резервної валюти, тому що це покладає певні обов'язки на її економіку: необхідно підтримувати відносну стабільність цієї валюти. Цей статус зобов'язує країну-емітента підпорядковувати внутрішню економічну політику досягненню зовнішньої рівноваги [4].

Влада Китаю вперше майже за два роки трохи послабила контроль над відтоком юаня, що є відображенням більшої впевненості Пекіна у вартості своєї валюти і ослаблення ризиків відтоку капіталу з країни. Тепер банки можуть вільно проводити транскордонні платежі юанем і приймати запити на грошові перекази від своїх корпоративних і індивідуальних клієнтів. Очікується, що цей крок допоможе підвищенню ліквідності на офшорних ринках юаня, особливо в Гонконзі. Дане пом'якшення не торкнулося транскордонних валютних потоків і великих зарубіжних інвестиційних угод, особливо іноземних інвестицій китайських компаній, які не належать до їх «корінних інтересів», яке стало першим за майже два роки пом'якшенням над контролем капіталу. Наприкінці 2016 року влада Китаю ввела заходи щодо обліку руху капіталу, щоб впоратися з відтоком грошових коштів, проте багато хто розглядає цю міру як контрпродуктивну китайській довгостроковій стратегії підвищення міжнародної ролі юаня. Крім того, обмеження Пекіна на використання своєї валюти, «пригнітили» розвиток ринків офшорного юаня.

Таким чином, досить перспективним є підвищення ролі юаню в числі резервних валют. Завдяки реалізації «Нового Шовкового шляху» і внутрішній політиці Китаю показники зовнішньої торгівлі Китаю на початку 2017 року перевищили очікування експертів. Попри падіння у грудні, у січні експорт зріс майже на 8% – це найкращий показник з лютого 2015 року. Імпорт збільшився на понад 16% і становить більше 131 мільярда доларів. Профіцит зовнішньої торгівлі склав більше 51 мільярда доларів [3, с. 147]. Сьогодні геоekonomіка Китаю трансформує світову політику, оскільки китайська економічна міць конвертується в міжнародний політичний вплив, а геоekonomічна стратегія Пекіна може не тільки істотно посилити домінуючу позицію Китаю в регіоні і в значній частині третього світу, а й становити конкуренцію економічному, політичному і стратегічному домінуванню США та їх західних союзників. В цьому плані валютна політика КНР і реалізація Нового Шовкового шляху лише посилюють тенденції геоekonomічного лідерства Китаю.

Список використаних джерел:

1. Дмитрий Кондратов. Актуальные подходы к реформированию мировой валютной системы // Журнал «Общество и экономика». – 2016. – № 2.
2. Фурсов А.И. Мировая экономическая система: новые сценарии развития / А.И. Фурсов, К.А. Фурсов // Знания. Понимание. Умение. – 2014 – № 1.
3. Шуба О.А. Резервні валюти у структурі світової валютної системи / О.А. Шуба // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. – 2016. – № 90. – С. 147–152. – (Серія «Економічна»).
4. Would you like to learn more about our Strategy & Corporate Finance Practice? [Electronic Resources] available at: <http://www.mckinsey.com/global-themes/china/what-can-we-expect-in-china-in-2017>

Гончарук А.Р.

студентка,

Науковий керівник: Івасечко О.Я.

доцент,

Національний університет «Львівська політехніка»

МІЖНАРОДНІ ПОКАЗОВІ ПРАКТИКИ ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Незважаючи на те, що работоргівля – це той феномен, що супроводжував людство ще у давні часи, сьогодні ми стикаємось з тією ж проблемою, але вже під іншою назвою «Торгівля людьми». Особливої актуальності це явище почало набувати з 90-х років ХХ століття і охопило багато країн пострадянського простору, зокрема, і Україну. В сучасному світі торгівля людьми є одним із найбільш масових порушень прав та свободи людини, тому сьогодні з цією проблемою бореться практично весь світ.

Одним з таких способів боротьби є нормативно правова база держав, яка врегульовує питання протидії торгівлі людьми. Першими документами, які забезпечували протидію торгівлі людьми, як результат занепокоєння світового співтовариства були резолюції прийняті ще наприкінці минулого століття. У 1899 році у Лондоні відбувалась Міжнародна конференція щодо боротьби з торгівлею жінками в цілях розпусти, яка звернулася до всіх держав із закликом укладання багатосторонніх угод і створення відповідних національних комітетів.

Сьогодні ж «торгівля людьми» найчастіше обговорюється як «торгівля жінками», «торгівля жінками та дітьми» або «торгівля з метою сексуальної експлуатації». Це явище безперечно має значний вплив на жінок та дівчат, проте торгівля є більш широким феноменом. Так, у 1994 Генеральна асамблея ООН визначила, що торгівля людьми – це незаконне і таємне переміщення людей через національні та міжнародні кордони, найбільше з країн, що розвиваються та з деяких країн з перехідною економікою. З впевненістю можна зауважити, що ООН належить пріоритет у діяльності, що спрямована на запобігання торгівлі людьми. Доказом цього може слугувати створення Спеціального комітету з питань рабства при ЕКОСОП у 1948 році. Тоді ж Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй у Парижі прийняла Загальну декларацію прав людини, у якій, а саме у статті 4 підкреслювалось, що «ніхто не повинен утримуватися в рабстві або підневільному стані; рабство і работоргівля забороняються у всіх видах».